

fastslog da også umiddelbart efter dommens afgørelse, at dommen var udtryk for gældende ret. Det er gentaget i dag, og statsministeren siger i dag, at dommen må være en rettesnor i den fremtidige lovgivningsvirksomhed. Det er jeg enig i.

Vi gør klogt i ikke at reducere denne dom til et enkelt, isoleret tilfælde, for der vil komme nye lovforslag, hvor grundlovens bestemmelser bringes ind i debatten, og der vil være flere sager i fremtiden, hvor loves forenelighed med grundloven efterprøves. Men det vil stille større krav, og det stiller større krav til os som folketingsmedlemmer om debat, om indsigt i de mere principielle spørgsmål, der er i forbindelse med lovforslag og Folketingets behandling af lovforslag. Jeg tænker ikke mindst på de retssikkerhedsmæssige spørgsmål og selvfølgelig også det tema, som den konkrete dom omhandler, nemlig de enkelte lovforslags forenelighed med grundloven.

Vi kan ikke på forhånd sikre os imod nye domme, der underkender et folketingsflertal, for der findes ikke – uanset hvilken model der konstrueres – én model, der gør det lettere at træffe principielle og vanskelige beslutninger i dette Ting. Jura er jo ikke nogen eksakt videnskab, som vist også statsministeren nævnte. Men jeg er ikke i tvivl om, at vi må bruge vore instrumenter som folketingsmedlemmer meget bevidst og noget bedre, når vi behandler fremsatte lovforslag, uanset at vi var grundige i den konkrete sag.

Vi kan stille krav til regeringen om yderligere beskrivelse af de juridiske problemer, hvis vi i Folketinget og Folketingets udvalg ikke mener, at et lovforslag indeholder en tilstrækkelig beskrivelse af de mere principielle juridiske forhold, herunder forholdet til enkeltbestemmelser i grundloven. Vi kan selv indhente den nødvendige og uafhængige juridiske rådgivning, og vi bør gøre det, så det, der er vores ansvar som folketingsmedlemmer – nemlig at foretage en tilstrækkelig grundig behandling af de forelagte lovforslag – er i orden. Det er de konsekvenser, jeg mener vi som folketingsmedlemmer skal udlede af dommen.

Magtdelingen i vores forfatning eksisterer, og den fungerer. Denne dom efterlader ikke nogen forfatningsstrid mellem den dømmende magt og den lovgivende magt, men der er ingen tvivl om, at den har haft en virkning ud over den aktuelle tvist, som Højesteret afgjorde.

Jeg skal afslutningsvis meddele, at vi ikke kan støtte det af Enhedslisten fremsatte forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Som jeg nævnte, er denne diskussion jo i lige så høj grad en diskussion mellem Folketingets partier om, hvad der gik galt i lovprocessen, og her vil jeg sige, at jeg er en lille smule skuffet over den socialdemokratiske gruppes konklusion. Den socialdemokratiske gruppes konklusion er nemlig en juridisk konklusion om, at vi skal være grundige med hensyn til at sætte os ind i tingene, og det synes jeg er fint. Det er jeg ikke skuffet over, det er godt nok.

Men jeg synes, der mangler en del, for som den socialdemokratiske ordfører så rigtigt sagde, var vi alle klar over, at der her i hvert fald blev lovgivet på kanten af grundloven. Derfor rejser det – også fordi vi i en anden sag, nemlig om integrationsloven, så en lovgivning, hvor alle erkendte, at der var tale om, at man opererede på kanten af internationale konventioner – en diskussion om, hvorvidt vi har behov for at lave lovgivning på kanten af grundloven.

Jeg tror, Justitsministeriets Lovkontor brugte en formulering om, at hvis der var absolut politisk tvingende grunde, kunne man gøre det; men var det her virkelig en sag, der var så vigtig, at det var nødvendigt at gå til kanten af grundloven? Er det ikke lige så meget den konklusion, vi skal have fat i, at vi skal passe på med at gå til kanten af grundloven og internationale konventioner?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg er enig med hr. Søren Søndergaard i, at det her er en debat, der nok er rejst som en forespørgsel til regeringen, men som det giver mening at debattere Folketingets medlemmer imellem.

Vi har ikke specifikt i vores gruppe drøftet det spørgsmål, der bliver rejst her; men at sige, at det er at lovgive på kanten, bygger jo på en påstand om, at det virkelig er på kanten, og derudover er det ikke muligt at konkludere generelt på det tema. Vurderingen må tages på baggrund af de konkrete forslag, og der kan være mening i – både efter dommen, men i øvrigt også før dommen – at sikre sig, at det, der foreligger oplyst for Folketinget fra såvel regeringen som fra den ekspertise eller de vurderin-